

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

מתיקות התורה

ובצעירותי אמר לי א' ממקורבי רבינו, שכל ספר חדש שהיו מביאים לרבינו, לא הי' מכניסו לארון עד שגמר לעבור עליו מתחילה עד סוף! [ובמאמר המוסגר, פעם הביאו לרבינו ספר תולדות של א' הגדולים זצ"ל שיצא לאור, ועבר רבינו על הספר במשך הלילה, אח"כ התבטא בפני שמצטער על הביטול תורה...]

והתפעלתי מהיקר הרב ר' יצחק אלחנן גיברלטר שליט"א שהי' מתפלל בקביעות בוותיקין עם רבינו, והי' מקורב לרבינו, ובכל זאת כשהתחיל להוציא לאור ספריו "יסור יסרני" על מה שחווה בעיר מולדתו קובנה, ובמשך השואה הנוראה,

לא הביא לרבינו את ספרו. ושאלתיו למה לא מביא, והשיב לי שחושב שזה ביטול תורה לגדולי ישראל לקרוא בזה, וא"כ למה יביא לרבינו ספר שלא יקרא בו. ואז סיפרתי לו

את הו"ל, ונהנה שכונן לדעת רבינו.]

עכ"פ כל מי שזוכה לטעום מתיקותה של תורה, הרי נופת תטופנה שפתותיו, ויתעדן ויתענג על כל שמועה ודבר תורה חדש שלא ידע עד הנה.

וממילא זכותינו וחובתינו לנצל ימים אלו מה שיותר להרבות בלימוד בכל מקצועות התורה, מה שליבו חפץ, וכך נזכה לשני שולחנות, גם להרבות בלימוד התורה שזכותה רב עד אין חקר, וגם תגדל ידיעתנו בתורה הק'.

כפי שהתורה מתוקה אצלו כך משפיע לאחרים ומה שהאדם עצמו התורה מתוקה בפיו, כך הוא משפיע לתלמידיו ולכל הסובבים אותו. וכפי שרואים בחוש, שהמלמדים ומגידי השיעור שאומרים עם "געשמאק" הרי הם מאהיבים את התורה על לומדיה.

וא' מהמיוחדים בזה הי' המלמד הוותיק שנסתלק בימים אלו, הרה"ג ר' אליהו שפיגל זצ"ל, שזכה במתיקות נופת צופים שבפיו ללמד תלמידים לאלפים, עשרות עשרות שנים, ואף שתמיד היה לומד אותו פרק, בכל שנה ושנה, בכל זאת הי' מלמד תמיד עם מתיקות נפלאה.

ומפעם לפעם זכה להביא את תלמידיו אצל רבינו למבחן, והי' רבינו מחבבו ומעריצו, אשרי לו, [ראה תמונה].

לשמוח גם בפסק שלא נפסק להלכה

אשריכם, אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם ביותר. זהו לשון הגמ' במנחות דף י"ח ע"א, וכיום עשו מזה שיר נחמד המהדהד באוזני צורבי דרבנן בהזדמנויות שונות..

והנה בסוגיא שם מובא כל המעשה הנפלא שיוסף הבבלי ניסה לחקור את ר' אלעזר בן שמוע פעם אחרי פעם לדעת מי השיטה הפוסלת במחשב בקרבן להניח את דמו למחר, על אף שאין פוסקין כן להלכה. וכשבסוף גילה לו צהבו פניו של יוסף הבבלי משמחה, וע"ז זלגו עיניו של רבי אלעזר בן שמוע דמעות, ואמר אשריכם תלמידי חכמים וכו'.

ובעת שמסר רבינו זיע"א שיעור על גמ' זו, הירבה לדון אם יש חיוב במצות ידיעת התורה לדעת את כל השיטות שאין הלכה כמותן, וראה באילת השחר מנחות. אך למעשה יוסף הבבלי מחביבותו הגדולה לתורה לא הי' יכול לוותר על ידיעה זו.

להשקיע מידת הסקרנות לתורה

והנה ימי "בין הזמנים" הם ימים שכל אחד משוחרר ללמוד כחפצו, וכמו שהי' אומר מרן בעל הקהלות יעקב זצוק"ל שזה זמן מיוחד להתעלות ולעשות "שטייגן" בלימוד דברים שלא מתאפשר כ"כ באמצע הזמן, כשמשועבדים לסדרי הלימוד בישיבה ובכולל.

ואנו זוכים לאחרונה לשמוע מפעם לפעם מרבינו מרן ראש הישיבה שליט"א שצריך לנצל את ייצר הסקרנות שישנו באדם, לתורה. ובמקום שהאדם ימשך לדעת כל מיני חדשות שקורה בעולם, יהי' סקרן לדעת מה כתוב בגמ' זאת, ומה כתוב בספר פלוני וכו' וכו', וכך במשך הזמן מתוך תשוקה יזכה לדעת כל התורה כולה.

מתלהטין אחריה, להיטות רבינו בכל חידוש בתורה וכך זכינו לראות אצל רבינו זצוק"ל שהרבה פעמים הי' מתחיל לראות משהו באיזה ספר, והי' נמשך ונשקע בדבריו בלי שימת לב כלל לכל הסובב אותו.

ואח"כ ראה את הספר עצמו למכירה, הי' מיד קונהו. וכשנסע לאוסטרליה, הפקיד את אלפי ספריו באוצר הספרים של ישיבת פוניבז'.

וכך הי' המעשה בשכנו הגאון הגדול רבי נחום שיינין שליט"א שסיפר בשיעור משניות שמסר לע"נ אביו הגדול הגרמ"מ זצ"ל, בשם הסבא מסלובודקא שהי' נוהג להוסיף בברכה מעין שלש "ברית ותורה", ואמר שכך כתוב במחזור ויטרי. אחרי השיעור פנו אליו שחיפשו במחזור ויטרי ולא מצאו חידוש זה, והתפלא באמת.

זמן קצר אח"כ נגלה אליו אביו בחלום, ואמר לו אתה רוצה לדעת היכן המחזור ויטרי, תשאל את פלוני, והראה לו את דמותו של הגה"צ רבי אלעזר דוד זצ"ל.

הלך לחפשו, ושאלו אם ידוע לו היכן המחזור ויטרי הנ"ל? השיב רא"ד שבדיוק בימים אלו ראה בליקוטי מהרי"ח שכותב שזה לא נמצא במחזור ויטרי על סדר הברכות, רק "בליל הסדר". ע"כ המעשה.

החשיבות בשמיים לכל דבר תורה של אנשים גדולים מורי ורבותי, אין לי חלק בנסתרות ובמהלכי שמים, אך דבר א' אני יכול לומר, שפעם אחת סיפרו בניו של הג"ר שמריל גריינימן זצ"ל לרבינו, שכתוב במחברתו שלאחר פטירת החזו"א [וכידוע ר' שמריל סידר את כל כתבי החזו"א עוד מהיותו בחיים] מצא פיסת נייר עם חידוש בכת"י מרן זצוק"ל ולא ידע להיכן זה שייך. נגלה אליו החזו"א ואמר לו את מקומו, וראה שזה מתאים בדיוק.

והי' משמעות שנגלה אליו בהקיץ, וביקש רבינו לראות את לשונו בפנים, ואמר שאי"ז מוכרח שהי' בהקיץ, אבל גם אם הי' בחלום, "רואים האיך שבשמים מחשיבים כל מילה תורה של החזו"א", שנותנים לו רשות לבוא לעולם הזה, כדי שידעו היכן לסדר אפי' קטע אחד קטן.

ובמעשה עם רבי אלעזר דוד זצ"ל יש הרבה מה ללמוד ראשית כנ"ל את החשיבות בשמים לכל דבר תורה לאנשים גדולים, וכן רואים בחוש את ה"עין רואה" ואוזן שומעת, שידועים בדיוק מי יודע ומה יודע.. ועוד דברים נשגבים, ממש מבהיל!

הבה נוצל ימינו לחשקת התורה, ולהוסיף לימוד וידיעה בכל מכמוניה. והלואי שדברי תורתנו יהיו חביבין לפני בוראנו ית"ש, המנשק כל חידוש תורה שיוצא מפינו, כמו שהביא הנפש החיים מהזהר הקדוש, ונזכה לכל טוב בזה ובבא.

המקום ינחם את כל משפחתו היקרה תחי בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, תנצב"ה.

מאן דנפח מדילי נפח

ועל דרך הי' מספר רבינו שהי' נוכח פעם אצל מרן החזו"א זצוק"ל כשנכנס אליו ראש ישיבה חשוב, ושאל אותו החזו"א למה איננו מלמד את התלמידים "פשט". והשיב אותו ראש ישיבה שאין להם טעם בפשט, ולא הגיב החזו"א.

אך כשיצא פנה החזו"א לרבינו ואמר, כשלמלמד אין טעם בפשט, ממילא גם לתלמידים אין טעם בזה...

ומי שזכה לשמוע מרבינו שיעורים, ובפרט בשיעורים שהי' קורא בעצמו כמו בשיעור

יומי בישיבתו הק' "גאון יעקב" ועוד, שהי' קורא את הגפ"ת ומסביר כל דבר דיבור על אופניו, אם זה גמ' או רש"י או תוס', לא הי' שייך שלא לקבל מתיקות עצומה בתורה הק', כי מאן דנפח "מדילי נפח"... [ראה תמונה מכפר סבא].

אהבת רבינו לחזרה

נקודה נוספת יש לנו ללמוד מרבינו, את המתיקות המיוחדת שהיתה לו ב"חזרה", מה שבדרך כלל בני אדם לא אוהבים לחזור, אצלו הי' ניחוח מיוחד בחזרה, עוד פעם ועוד פעם.

וזכורני בשנים שהי' מוסר שיעור בסדר טהרות בכלל פוניבז' בימי רביעי בבוקר, לע"נ מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל, ולפעמים הי' חוזר על המשנה שלמדו בשבוע שעבר, והי' הרה"ג המופלג ר' נתן זינגרביץ שליט"א [שהי' מכין היטיב את השיעור] אומר שכבר למדו משנה זו, הי' אומר רבינו אדרבה חזרה איז אגוטע זאך.. חזרה זה דבר טוב.

ומה שנזכה לחזור יותר, נזכה בעז"ה לדעת את התוה"ק כראוי, כרצונו ית"ש.

נגלה משמיים להראות היכן המחזור ויטרי

ואסיים במעשה נורא ששמעתי מכלי ראשון, באשר הלך לעולמו בשבועות האחרונים א' מדמויות ההוד של בני ברק [ושנים רבות גם בארצות הגולה] ה"ה הגאון הצדיק רבי אלעזר דוד פרידמן זצ"ל, שמלבד כל צדקותו וגדלותו הי' ג"כ מגדולי הבקיאים בדורנו, לא רק בש"ס ופוסקים אלא גם בספרי ראשונים ואחרונים שכמעט ואינם ידועים.

ומרוב חביבותו הי' לו אוצר ספרים ענק, כפי שסיפר חתנו יבלחט"א הגאון ר' יהושע ליברמן שליט"א שהרבה פעמים ראה שמובא חידוש מא' הקדמונים,